

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X. évfolyam.

FIUME, kedd 1913. július 22

164. szám

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco, 3. l. em.
Nyomda telefonszáma (lapzártá előtt) 400.

Felcélós szerkesztő:
MURAI JENŐ.

Előfizetési ár helyben és vidéken:
Egész évre . . . . . 24 kor. | Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. | Egy hónapra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

A Kereskedelmi és magántisztviselők egyesülete Fiumében.

— A vezetőség figyelmébe. —

Magyarország művelt társadalmának lényeges alkotórészét képezik a magántisztviselők, kik iskolázottságuknál, tudásuknál és rátermettségükönél fogva mintegy hivatottak arra, hogy a kultúrát megőrizzék és terjesszék. S mindamellett a magántisztviselők még mindaddig nem töltik be azt a szerepet a társadalmi életben, amelyet be kellene tölteniök. A politikai életben még nincsen szava, a gazdasági életben csak a munkából veszi ki a részét és amellet jó részüket annyira kiszipolyozzák, hogy az irodai munkát végező magántisztviselő mind beteges lesz a túlfeszített munka következtében és szervezete idő előtt elpusztul.

A kormány már régen látja, hogy ezt a lehetetlen állapotot meg kell szüntetni, de az ádáz politikai harcok közepette aligha van reményünk, hogy a viszonyok rövid időn belül megváltozzanak.

Ami az egész ország magántisztviselőiről áll, az a fiumeiekre is vonatkozik. Hogy mennyi bajunk, sérelmünk van, azt e cikk keretében nem tudom elmondani. Hiszen ha csak egyet említek a sok közül, minden más felesleges: Fiumében legalább 60 olyan cég van, melynek alkalmazottai — most nyáron — a legnagyobb hőségben este fél 8-8-ig dolgoznak és így még a lehetősége sincs meg annak, hogy testét fürdés által egy kissé felüdíthesse. Még a munkás is

csak 6 óráig dolgozik, miért kell nekünk, a kik nehéz szellemi munkát végzünk, este 8-ig bent ülnünk az irodában? És milyen irodában!

Lássuk már most mit tesznek a magántisztviselők sorsuk javítására. Rövid a felelet: semmit. Szinte hihetetlen az az indolencia, amellyel a tisztviselő kcsáját érdeküket kezelik. Páratlanul áll a fiumei magántisztviselők nemtörődömsége. Ebben azonban jórészt hibás a vezetőség is. A fiumei magántisztviselők egyesületének körülbelül 450 tagja van és e hatalmas táborral rendelkező egyesület ne tudna érdekünkben semmit sem csinálni?

Bizony nehéz a helyzet Fiumében, a hol annyiféle nemzetiségű magántisztviselő van. Nagyon nehéz, ha figyelembe vesszük, hogy ezen oknál fogva mily nehéz a társadalmi érintkezés a tagok között. Nemzetiség szerint alakítani meg az egyesületet pedig kész veszedelem volna s különben is kerülni kell minden nemzetiségi surlódást.

Meg kell tehát maradni az eddigi egyesület mellett, de meg kell változtatni annak vezetését, illetve a vezetés szellemét. Lássuk csak: miből állott az egyesület egy évi működése:

Évenként rendez egy, azaz egy kirándulást, évenként egyszer rendez mozgalmat a munkaidő méltányosabb beosztása céljából. Ez a mozgalom azonban mindig fiaskót szenved. Végül rendez nyelvtanfolyamokat, amelyek 3. legfeljebb 4 hónapig élnek, azután a részvétlenség miatt megszűnik. Ime egy év tevékenysége.

Nem úgy uraim, ebben nem szabad a

fölteszik a mirtoszkoszort. Dankáék szerint ezt illendő keretben kell megeselekedni.

Szóval, a cigány szakadatlanul húzta a talpalát valót, a fiatalok pedig isteni lelkesedéssel rakták a táncot.

Ha azt mondom, hogy hivatalos volt a lakodalomban a fél falu: keveset mondtam. Mert bizony ott szorongott Dankáék két tagas szobájában az alvótól kezdve a felvégig minden épkézláb ember.

Különösen a férfembereknek volt széles jó kedvük, ámbár az asszonyok vitték a főszót. Az öregebbek pedig azalatt összebujtak a széles kandalló mellett s esendes terefere közben a fiataltságot tüzelték a tánora.

Nem is kellett azt tüzelni, ment volna anélkül is. A szívek repeszttek, az arcok kigyultak, a lihegő keblekből mélyszéles vágyódással teli sóhajok verődtek össze, mintha a tulvilág gyönyörűségei rajzoltak volna fel a fiatal lelkekben.

Csupán a menyasszony arca, szeme maradt változatlan. Próbált ugyan egyszerűen másszor jókedvet erőszakolni, de ez úgy illett neki, mintha fanyar alma mellett mosolyogni akarna.

Észre is vették rajta ezt sokan, specialiter, akiknek nem akadt ott egyéb dolguk. Czigány Ferkónak ellenben volt fontosabb hivatása is az arcok és kedélyek tanulmányozásánál, világos tehát, hogy az ő boldog-

vezetőség tevékenységének kimerülme! Az nem melegség, hogy a tagok indolenciája miatt nem lehet semmit sem tenni. Tessék eszközöket, módokat találni arra, hogy ez az indolencia megtöressék. Azt mondják: megtettek már mindent, amit csak tehettek. Ez melegség? Nem. Tessék újból kezdeni és ha nem sikerül, megint megismételni. Elismerem, hogy nehéz munkájuk van, de hát miért vállalják el a vezetést? Ha elvállalták tessék olyan szellemben vezetni az egyesületet, mely előbb-utóbb diadalt kell, hogy arasson.

És most hadd álljon itt a mód, melynek segítségével az egyesület megfelelő hivatásának.

Igyekeztek a vezetőség az egyesületi életet kifejleszteni. Ha ez sikerül, ha a tagok érdeklődését ébren tudja tartani, akkor nyert ügyünk van. Akkor azzal a táborral, mely a vezetőség mögött áll, mindent keresztül lehet vinni. Az egyesületi életet pedig a következő módon fejlesztheti ki a vezetőség: Állítsanak be az egyesületbe két teke-asztalt, sakk-asztalt, szerzzenek be dominót és én biztosítom a vezetőséget, hogy rövid időn belül oly egyesületi élet fog kifejlődni, amely azután alapja lehet mindennek. Persze, a mostani helyiség szűk, tessék alkalmasabbról gondoskodni, mert ezért, hogy évenként egyszer gyűlést tartunk, nem érdemes 1300 korona lakbért fizetni.

Tessék rendes olvasó termet berendezni, a könyvtárt fejleszteni. Tessék ismeretterjesztő felolvasásokat, vitaestélyeket rendezni, a tagokban ébren tartani s fejleszteni az együvé-tartozás, a közös érdek és hely-

ségát nem zavarta a gyanunak még az árnyéka sem.

Táncolt, vigadott, nagyokat kurjantott, néha toppantott is, amint már ez így szokás egy érdekesebb lakodalmi ünnepeken. Meg-megforgatta a menyecskejét magyárosan — ez pedig csak hagyta magát egyformán változtatlan arccal, örömtelenül, mint akit nem érdekel itt senki, semmi.

Meg volt győződve maga is, hogy amíg teste, a hófehér, pihegő hamvas szobor, itt járja a táncot azzal a legénnyel, akit csak az érdekeső pénzvágás köthetett az oldala mellé — a lelke, az az ártatlan, törekeny kis jószág azalatt messze elkalandoz a falu tulsó végére, egy szegényes kunyhó felé, ahol egy földhöz ragadt szolgálégény ápolja tehetetlen öreg édesanyját. Tudta, hogy a testével rendelkezhetnek, a testét odaadhatják bárkinek, de a szíve, a lelke csak Gyuricz Ferkóé maradt, aki szegény volt nagyon, de jó szívvvel volt iránta mindig.

... Danka Maris arca csak az a szomorú maradt. Hiába kezdett a cigány új nótába, hiába volt körülötte a gondtalan dévajkodás: azok a máskor ragyogó tűzszemek csak belomeredtek, bennfeledkeztek az üres semmiségben, mintha megse akarnának válni tőle.

Pedig már mámoros volt mindenki. Az öregebbek közül ki-ki félrevonult a konyha

„A Tengerpart“ tárcája

Danka Maris lakodalmi.

Irta: Kálmán Pál.

Dankáéknál ünnepet tartottak. A család szemefényvét, a Mariskát adták feleségül egy gazdag legénynek.

Dankáék úgy mondták, hogy nagyon szerencsés ez a házasság, a falu népe ellenben úgy állította, hogy Danka Maris a Gyuricz Ferkót, a szegény szolgálégényt szereti. Többen látták is, amikor esendes estendeken, mikor már a kutyák is mélyszéles álomba merültek a kazalok aljában, Gyuricz Ferkó sokszor nem hiába ólálkodott órák hosszat Dankáék portája táján. Ilyenkor Maris szíve mindig megérezte a legény közelét s ki-kiszökött néha a házból, ha tehetett.

De persze, ezt csak úgy beszéltek. A falu még azt is beszélte, hogy Danka Marist úgy erőszakolták a gazdag legényhez. Sirt is a Maris sokat, de hát Gyuricz Ferkó mégis csak egy földhöz ragadt szolgálégény volt, a Czigány Pista meg gazdag szülők gyereke.

Hát ezt a szerencsétlen lakodalmat ülték meg ma este. Vagy dehogy is ülték, hanem úgy végigtáncolták. Dankáéknál nem mindennap van lakodalom s ha egyszer meg is történik, hogy az egyetlen leány fejére

zetünk javításának eszméjét. Tessék sportosztályt létesíteni. Fiuménak különösen alkalmas a helyzete turista szakosztály létesítésére, a tagok nagy része fiatal, kedveli a sportot. Tessék gondoskodni arról, hogy a tagok mindennemű társadalmi szükséglete az egyesület keretében kielégítést nyerjen. Az egyesületnek a tagsági díjak ellenében nyújtania is kell valamit, nem főkegyűjtésre fizetjük a tagdíjakat.

Az egyesületnek ma 20.000 korona vagyona van, ehhez mi nem akarunk hozzányulni, ez az árváké. De kérdem: mennyi jut ebből az árváknak, az állásnélkülieknek? Tavaly 350 koronát fordítottak erre a célra. Hát ez elegendő? A vezetőség azon ábrándozik, hogy valamikor a tagdíjakból (!) és adományokból annyi tőke fog rendelkezésre állni, hogy megfeleljen a kitűzött célnak? Hogy gyámolíthatja az árvákat és segítheti az állásnélkülieket? Sohasem lesz abban a helyzetben a magántisztviselők egyesülete. De ez nem is lehet célja, vagy hivatása. Erre vannak más intézményeink. Egyesületünknek csak az lehet a főcélja, hogy gondoskodik a tagok helyzetének javításáról és még meg nem levő jogainak kivívásáról.

Nézzük, gazdasági téren annyit tehet az egyesület. Nincs elég családos magántisztviselő, hogy érdemes volna egy fogyasztási szövetkezetet létesíteni?

Fiumében van legalább 300 olyan magántisztviselő, aki kénytelen a kifőzők rossz kocsiját fogyasztani, amivel gyomrát örökre tönkre teszi. Nem létesíthetne az egyesület a fiatal tagok részére menzát?

Ha a vezetőség arra várt, hogy a tagok köréből induljon ki a mozgalom, — íme megtörtént. Elmondottam, hogy mennyi mindent kellene tenni.

Remélem, hogy e cikk nem iratott hiába és az egyesület mielőbb abban az irányban fog haladni, amely biztos sikert jelent a magántisztviselők törekvéseinek.

Neumann Miksa.

Minden a kihirdetés vagy a szétküldés hírére felmerülő panaszt telefon, vagy levelezőlap útján a kiadóhivatalba kérünk bejelenteni.

homályába, ki-ki elbőbiskolt a kandaló pátkáján. Némelyek már, haza is kótródtak.

Czigány Pista, az ujdonsült férjnek pedig már annyira fejébe szállott a nagy boldogsága, hogy úgy bánt a testével, mintha ölmot öntöttek volna beléje. Fáradtan, keltlenül izgott-mozgott már ő is és ahogy kidőlték mellőle a legjobb táncosbarátai, azonmód befordult egy közeli öblös székbe s el is nyomta abban a minutában a jótékony álmot.

A vendégek elszéledtek, a muzsikások hazakótródtak. Czigány Pista csak aludt... Aludt mélységesen, a boldogságtól átszellemült arecal.

Danka Mariska pedig ment, ment... A esatakos téli éjszakában meg-megbotlott, lakodalmi ruháját megtépte a hajnali szél, halvány szép arcát vörösre marta a hideg februári idő; de ő mindezt nem vette észre; zugó fejjel sietős rohanással csak ment...

Ment... És egyszerre megállott... Egy alacsony kunyhóból, ahol egy földhöz ragadt szegény szolgálégény tehetetlen öreg édesanyját ápolta, halvány lámpafény vetődött ki a sűrű éjszakába...

Ott állott meg Danka Mari is. Szívére tette két kezét és betekintett a keskeny ablakon...

A földhözragadt szegény szolgálégény ott ült a kopott asztal mellett s könyves, meredt szemekkel nézte a falon függő Mária-

Ujdonságok.

Tájékoztató.

— *A kir. kormányzó* magánfeleket fogad: szerdán d. e. 10—12 óra között.

— *A tengerészeti hatóság* épületében levő m. kir. *biológiai állomás és aquárium* díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1 óráig és d. u. 3-tól 6-ig.

— *A városi könyvtár* naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.

— *A népkert* (Giardino publico) nyitva van este 10 óráig.

— *A temető* naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— *ACunard* magyar-amerikai vonal kivándorló gőzösei a kikötőben való időzésük alkalmából megtekinthetők a megérkezési és indulási napok kivételével reggeltől estig. Jegyek az Adria palota portásánál 60 fillérért kaphatók.

— *A tersattói Frangepán-vár* naponta megtekinthető egy korona beléptidij ellenében. (Feljárt a susáki híddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)

— *József főherceg díszkertje* (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a fenséges család távollétében hétköznapiokon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidij nincs.

— *A Danubius-hajógyár* telepe, a rizsháztológyár, a papirgyár, kőolajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— *Az „Adriatica”* cognacgyár gyártelepe megtekinthető reggel 9 órától 12-ig és d. u. 3 órától 6-ig.

— *A kirándorlási ház* megtekintésére (Via Industria) a kir. kormányzóság ad ki belépőjegyeket.

— **Wickenburg Márk gróf elutazott.** Wickenburg Márk gróf külügyi osztályfőnök, aki két napig a kormányzóék vendége volt, tegnap este 8 órakor a déli vasuton Bécsbe utazott.

— **Áthelyezés.** A közoktatásügyi miniszter Fürtös Gizella fiumei áll. felsőbb leányiskolai r. tanárnőt jelenlegi minőségben az aradi áll. felsőbb leányiskolához helyezte át.

— **A Carpathia Fiumében.** A Cunard társaság Carpathia kivándorló gőzöse f. hó 23-án, szerdán Fiuméba érkezik.

— **Danka Maris** halkan megzörgette az ablakot...

A legény fölrezzent. Aztán ahogy megismerte a kivülállót, kilépett a hideg éjszakába.

— Eljöttem — mondta az asszony, de hangjában benne volt a pokol minden kinja.

— Későn jöttél, Maris — felelt a legény, lemondó fájdalommal.

— Ma volt a lakodalmam — folytatta a nő.

— Tudom, eladtak... — El...

Aztán hallgattak mind a ketten.

— De én csak kigyvelmedet szerettem, Ferkó! Nem is lettem volna más felesége, ha anyám is úgy akarta volna...

— Elhiszem, Maris. Ismerlek, jó szíved voltál mindig hozzám. Szerettelek.

— Szeretted... — Megint elhallgattak. Egy közeli ebhangos esaholása figyelmeztette őket, hogy valaki közeledik.

A legény megfogta a nő kezét és sietve mondta neki:

— Menj Maris, még megláthatnának... Bajod lesz, menj...

— Nem bánom... Itt maradok kigyvelmeddel. Azért jöttem...

— Az nem lehet, Maris.

— Miért nem? Hát nem szeret már?

— **Minach Mária kinevezése.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a belügyminiszter Minach Mária rendőrparancsnokot a határrendőrséghez a IX. fizetési osztály 3. fokozatába detektívfelügyelővé nevezte ki. — Minach Mária már megvált a városi rendőrségtől, letette új minőségben az esküt és ma tényleges tagja a fiumei határrendőrségnek. Új állásában örömmel üdvözljük Minach Máriót, akiben a határrendőrség kétségtelenül igen derék, lelkiismeretes és használható erőt nyert. Mint rendőrparancsnok felelhetetlen munkát végzett a városnál. A rendőrlegénység szakszerű kiképzése az ő munkája, vaskezeinek nyomait pedig fel lehetett fedezni minden ügyön, amely hozzá került. E miatt sok ellensége támadt, de ezekkel vajmi keveset törődött. Különösen erélyesen kezelte azokat a dolgokat, melyek a magyarság, a magyar államiság ellen irányultak. A híres ravennai ügyben ő nyomozott. Kiméretlen igazsággal tárta fel a csunya tüntetés minden részletét. A Sole mozgó felségstörtő képénél is ő járt el. Ezek miatt sok támadásban volt része Minachnak, de az olaszoknak az a része, amely csak a hasznat akarja Magyarországtól, de a kötelességeiből nem kér, akkor fortyant fel ellene leginkább, mikor a határrendőrök bevonulásakor az éretlen tüntetést erélyesen elnyomta. A rendőrség sokat veszít Minach Mária távozásával, de a határrendőrség ügyét aligha fogja valaki jobban szolgálni, mint ő, aki sok rejtett titkot ismer és sok gyanus egyénnek az ujjait szemmel tartja.

Egyébként Minach nem egyedül lépett át a határrendőrséghez. A városi rendőrlégénységből már tizenkettő viseli a határrendőrség uniformisát.

— **Megszűnt a fekete himlő.** A fekete himlő, amely heteken keresztül aggodalomban tartotta a város lakosságát, immár megszűntnek tekinthető. Ha e hó 23-ig újabb eset elő nem fordul, ami valószínű, a várost himlőmentesnek lehet nyilvánítani. A járványkórházban levő 17 himlőbeteg már a napokban teljesen felgyógyul.

— **Uj tenger fürdő.** Triest közelében a Punta-Sottilen új tengeri strand fürdő nyílt meg, melynek szép lejtős homokfeneke van, mellette pedig napfürdő céljaira alkalmas rét terül el. A forgalmat a Borgolauro gőzös közvetíti, az átkelés 20 percre tart.

— Ne kérdezd. Tudod, hogy mindenem voltál te, ne kérdezd...

— Miért nem maradhatok kigyvelmed mellett? Elmegyünk innen messze; kigyvelmed más szolgálat után néz, én is...

A legény egy ideig erősen töprengett magában aztán szomorúan mondta:

— Nem lehet, Maris!

— De lehett... Mindig azt mondta, hogy meghalna nélkülem.

Azt. De mégse lehet. Te akkor még lehattél volna az enyém, most már nem. A Czigány Pistáé vagy már. Eladták neki, mert te elengedted magadat adni. Én nem veszek el tőle, mert ez lopás volna... Nem visz rá a szívem, mely csak becsületesen tudott szeretni... Majd csak valahogyan megleszek én is... Te elfelejtetted, de én nem felejtetek el soha... Elszorvadok, elpusztulok miattad, akkor is szeretlek, akkor sem visz rá a becsületem, hogy ellopjalak... azért nem haragszom rád Maris. Isten vedled... Menj, Maris, menj vissza az uradhoz, légy boldog vele...

Gyorsan, szaporán beszélt a legény, aztán befordult a kis kapun, hogy ne lássa könnyeit az az eladott leány...

Danka Maris pedig csak állt ott, mint ha gyökeret verte volna lábán. Réveteg szemekkel nézte, nézte az előtte becsukódó kaput, a távozó legényt, aztán lerogyott a csatakos, nedves földre...

— **Hivatalban.** Minach Antal h. révkapitány ma reggel visszaérkezett szabadságáról és átvette hivatala vezetését.

— **Eljegyzés.** Draskovich Miklós a Royal szálloda tulajdonosa eljegyezte Schellenberg Arankát özv. Schellenberg Gyuláné bájos leányát Fiumében.

— **A tegnapi evezősverseny.** Szép idő kedvezett a tegnapi evezősversenynek, a mely több száz főnyi közönség előtt folyt le. A rendezés kritikán aluli volt, a közönség nagyrésze nem tudott programokhoz jutni s így keveset is értett a versenyből. S ezt a hiányt a szokásos eredménykihirdetésekkel sem pótolták. Igen sok zavaró incidens fordult elő. Az egyiket egy csomó olasz ifju okozta, akik arra nógatták a zenekart, hogy játssza el a Lega Nazionale himnuszát. A zenekar eleget tett a kívánságnak s az ifjak énekkel és tapsal kísérték a zenét. A dolog tüntetéssé fajult, úgy, hogy Lamm határrendőr-kapitánynak kellett közbelépnie s elhallgattatta a zenekart, meg az éneklőket. Az ifjuság természetesen füttyüléssel fogadta az intézkedést. A másik incidenst a Borneo magyar gőzös okozta, amely indulófélben volt s megfordulási manőverét a versenypálya területén belül csinálta meg. Ennek is kijutott a füttyökből. A verseny külső keretei elég érdekesek voltak. A három fiumei evezősegylet épületeit, valamint a városi fürdő tetejét díszes közönség lepte el, a hullámgátról is nagyszámú közönség nézte a verseny lefolyását. Wickenburg István gróf kormányzó az Előre gőzös fedélzetéről kísérte figyelemmel a versenyt. A fürdővel szemközt a pálya másik oldalán számos motoros és evezőscsónak sorakozott. Az Ungaro-Croata Tátra hajóját küldte ki a versenyre.

A fiumei evezősök keveset tudtak elérni a capodistriai és trieszti evezősökkel szemben. Sport szempontból egyedül számbevehető eredmény, melyet a fiumei evezősegyletek felmutattak, a Liburnia kettős-csónakának remek szereplése volt, amidőn a világbajnokságot nyert Pecchiari és Babuder capodistriai evezősök ellen (Libertas) a Liburnia kettőse alig egy fél csónakossal hagyva a többi három résztvevőt. A Liburnia evezősegylet e két tagja Pellanda és Paták ugyancsak szorongatta a győzelemhez szokott Libertas evezősöket és ezért okvetlen elismerés jár nekik.

A verseny eredményeit a következőkben adjuk:

1. Kezdők négyese belvillás kormányossal: a Quarnero dija.

Első a Societá Ginnastica Triestina. Evezősök: Bruno Bertoli, Giuseppe Lucchi, Menotti Cesca, Giovanni Pregel. kormányos: Virgilio Scocchi. Idő 8 p. 31¹/₅ mp.

Második a Societá Canottieri Eneo Fiume.

Harmadik a Club Canottieri Liburnia Fiume.

2. Senior kettős belvillás kormányossal: az abbáziai Casino des Étrangers dija.

Első a Societá Canottieri Libertas, Capodistria. Evezősök Renato Pecchiari, Francesco Babuder; kormányos: Egidio Parovel. Idő 9 p. 23¹/₅ mp.

Második a Societá Canottieri Liburnia Fiume.

Harmadik a Rowing Club Triestino, Trieste.

3. Junior négyese belvillás kormányossal. Díj a Fiumei Evezős Egyesületek Serlege.

Első a Club Canottieri Libertas Capo-

distria. Evezősök: Giuseppe Grio, Romaldo Parovel, Umberto Montanari, Antonio Vergerio. Kormányos: Nicolò Depangher. Idő 8 p. 1³/₅ mp.

Második a Societá Canottieri Eneo Fiume.

4. Külvillás négyese kormányossal. Fiumei hölgyek dija.

Societá Canottieri Eneo Fiume. Evezősök: Alberto Philippovich, Otello Persich, Arturo Penso, Giovanni Rusich; kormányos: Vasco Micchi. Idő 9 p. 15 mp.

5. Skiff dr Dr. Pachany A. dija.

Első a Club Canottieri Liburnia Fiume. Evezős: Milan Polich. Idő 9 p. 49²/₅ mp.

Második a Club Canottieri Liburnia Fiume.

6. Senior négyese belvillás kormányossal. Díj a trieszti Rowing Club serlege.

Első a Club Canottieri Libertas Capodistria. Evezősök: Renato Pecchiari, Francesco Babuder, Mario Fonda, Arvino Arvini; kormányos: Egidio Parovel. Idő 8 p. 4¹/₅ mp.

Második a Societá Ginnastica Parentina Forza e Valore Parenzo.

7. Junior kettős belvillás kormányossal. Societá delle Regati di Trieste dija.

Első a Societá Ginnastica Triestina, Trieste. Evezősök: Umberto Ranzato, Nino Rossi; kormányos: Virgilio Scocchi. Idő 9 p. 32 mp.

Második a Rowing Club Triestino, Trieste.

Harmadik a Rowing Club Triestino, Trieste.

8. Nyolcas belvillás kormányossal. Fiume város dija.

Első a Club Canottieri Libertas Capodistria. Evezősök: Giuseppe Grio, Romaldo Parovel, Renato Pecchiari, Francesco Babuder, Mario Fonda, Arvino Arvini, Umberto Montanari, Antonio Vergeri; kormányos: Pietro de Manzini. Idő 7 p. 13²/₅ mp.

Második a Societá Canottieri Eneo Fiume.

Harmadik a Quarnero Evezős Egyesület.

A trieszti Rowing-klub óvást emelt a „Senior kettős belvillás“-ban másodiká lett Liburnia fiumei evezős egylet ellen, azzal az indoklással, hogy keresztették csónakosaik utját. A zsüri úgy döntött, hogy a versenyt a Liburnia és a Rowing között meg kell ismételni. Délután három órakor kellett volna lefolynia a pótversenynek, amelyen azonban csak a Liburnia csónakosai jelentek meg és szabályszerűen még egyszer bevezették a versenypályát.

— **Térzene.** A katonai zenekar ma, hétfőn este — kedvező idő esetén — hangversenyt ad a Dante-téren a következő műsorral:

1. Fucik — „Salve Imperator“ induló.
2. Bizet — „Az arlési leány“.
3. Gounod — Részletek a „Romeo és Julia“ operából.
4. Wagner — A „Parsival“ op. nyitánya.
5. Lindsay — „Aisha“ (intermezzo.)
6. Eysler — „Az asszonyfaló“ operett keringője.
7. Virgili — „Radium“ Two Step.

— **A beoltást megszüntették.** Dr. Jelouschegg városi főorvos arról értesít bennünket, hogy a himlő elleni beoltást megszüntették s majd csak szeptemberben folytatják.

— **Óvintézkedés a pestis ellen.** A fiumei m. kir. tengerészeti hatóság a következő két körrendeletet intézte valamennyi alárendelt rév hivatalhoz és révközösghez, valamint a martischizai tengeri vesztelő intézethez: Megállapították, hogy Tripolisban és Dernában több pestiseset fordult elő, a tripolisi

tengerpart összes kikötőiből Fiuméba vagy a magyar-horvát tengerpart valamely kikötőjébe érkező hajókkal szemben a Párisban kötött nemzetközi egyezmény becikkelyezéséről szóló 1909 évi XXI. t. cikknek ezen hatóság 1910 évi január hó 21-én 179 sz. a. kelt rendeletével közzétett határozmányai alkalmazandók.

Megállapították, hogy Massanában több pestiseset fordult elő, az azon kikötőből Fiuméba vagy a magyar-horvát tengerpart valamely kikötőjébe érkező hajókkal szemben a Párisban kötött nemzetközi egyezmény határozmányai alkalmazandók.

— **Uruguay fiumei konzulja.** Ó felsége a király Gomez Rikárd Elizeo, Uruguay köztársaság fiumei konzuljának az exequaturát megadta.

— **Valótlan híresztelés.** A Voce tegnapi számában azt a hírt közli, hogy szombaton éjjel egy határrendőr megállította Vio Ferenc dr. volt podesztát és szuronyt szegzett a mellének. A hír az első pillanatban hihetetlennek tetszett, de — utána járván a dolognak — magunk is megállapítottuk, hogy ebből egy árva szó nem igaz. Sem szombaton, sem máskor a volt podesztát határrendőr meg nem állította, sőt a jelzett időben Vio Ferenc dr. már ágyban volt. Az ilyen levegőből szedett hírekkel traktálja a Voce az olaszokat és ilyenekkel próbálja napról-napra fellázítani a fiumei olasztságot a magyar állami intézmények ellen.

— **Felakasztotta magát gyermekei előtt** Zamet községben szombaton Koman Mária özvegyasszony három apró gyermeke szemeláttára felakasztotta magát s mire ráakadtak, meghalt. Tettének oka ismeretlen.

— **A kocsis balesete.** Mihich Milán 42 éves kocsis szombaton délután a via Fiumarán kocsija bakjáról a kövezetre esett s két helyen bezúzta a homlokát. A kórházba szantották.

— **Az elhagyott leány öngyilkossági kísérlete.** Sándor Amália 24 éves leány néhány hónap óta vadházasságban élt egy vasutással, aki az utóbbi időben elhidegült tőle s tegnapelőtt elhagyta. A leány elkeseredésében szombaton késő este a Fiumaracsatornába ugrott, ahonnan azonban két fia talember kimentette. Az első segélynyújtás után a leányt hazakisérték.

— **Eltűnt aranyóra.** Weiss Lujza Abbáziában üdülő uriasasszony bejelentette a rendőrségen, hogy szombaton este korzói sétája közben 200 korona értékű aranyórája és láncá eltűnt.

— **Fejlődő fiumei vállalat.** Az Első Fiumei Parkettagyár és Gőzfűrész ipartelepe újabban ismét lényegesen nagyobbított, új modern gépekkel szereltetett fel, minek következtében a gyár ma elsőrangú, a versenyt mindenütt megálló iparvállalat. A gyár ma 120 munkást foglalkoztat és nemcsak a fiumei, abbáziai és környékbeli piacokat látja el, hanem élénk kivitelt üz az adriai part hosszában Albánia, Olaszországba. A napokban vizsgálta meg Egan Lajos miniszteri tanácsos és fiumei iparfelügyelő az új 250 lóerős géppel berendezett felszerelést és megelégedettségének adott kifejezést a fölött, hogy e vállalat aránylag rövid idő alatt annyira fejlődött, hogy a helyi ipar fontos tényezőjévé vált.

Virágzó hárs alatt

Éppen úgy meghülhet az ember mint decemberi viharban s csak a hirtelen föllépő rekedségről, nagy köhögési ingerről és kezdőlő elnyálkásodásról tudjuk meg, milyen veszedelmes lehet a nyári este is. Ha azonban van kéznél Fay-féle valódi sodeni ásványpasztilla, akkor nem nagy a veszedelem, mert Fay sodenije nem engedi ezeket a bajokat kifejlődni. Éppen ezért kell, hogy mindig legyen kéznél Fay-féle valódi sodeni. Egy doboz ára 1.25 kor. Különös ismertetőjele: Soden község polgármesteri hivatalának igazolása fehér ellenőrzőszalagon.

A pécsi vasutasok kirándulása. A vasutas szövetség pécsi kerülete pártoló tagjai részére július végére kirándulást tervezett Fiume, Abbázia, Pola, Cirkvenica és Velencébe. A kirándulást azonban — mint értesülünk — a kedvezőtlen időjárás miatt augusztusra halasztották el.

Forgalom-korlátozás. Az Osztrák-Lloyd hajói egyelőre nem fognak kikötni Várnában és Konstancában, mely kikötők most a háború miatt zárlat alatt vannak. Ugyanezen vonal Kavalla, Dedeagacs, Port Lagos és Rodosto kikötőire is szünetel jelenleg a forgalom.

A Szegő-szanatóriumba e héten a következő vendégek érkeztek: Bruckner Anna és Margit Budapest, Dr. Eisner Miklósné ügyvéd neje Budapest, Horváth Csilla, Katona Verő színésznők Budapest, Keyer Johann mérnök Prága, Rosenburger Terike Budapest, Wildmann Róza Budapest, Back Gyula és Back Márta Szeged, Szabó Ilonka Békéscsaba, Clemend Endre Budapest, Markovics Ignác kereskedő Budapest, Mandula Izidor dr. ügyvéd Budapest, Szendrey Jozefin Budapest, Frey Zlatko Pozsega, Hetényi Pál dr. járásbíró Budapest, Dr. Weisz Ödöné ügyvéd neje Budapest.

Szökés a susáki esendőrség celláiból. Legutóbbi számunkban megírtuk, hogy a susáki esendőrség celláiból három Susákon elfogott triezsti betörő megszökött. Most kitudódott, hogy nem hárman, hanem hatan szöktek meg. Csütörtökön délután ugyanis néhány munkás a cellák javításával foglalatzkodott s este 6 órakor elmenve, a nők celláinak egyikében hagyták szerszámjaikat. Az éj folyamán egy elzárt nő, az egyik kalapácsal mintegy fél méternyi átmérőjű rést csinált cellája falán s ezen a résen keresztül a szomszéd cellában elzárt hat férfi átjutott a női cellába. Az ott levő szerszámokkal felfeszítettek egy ajtót s megszöktek. A esendőrség eddig egyet sem tudott közülök elfogni.

Autoszerencsétlenség. A cirkvenica-zenggi országúton Klein D. budapesti biztosítási hivatalnok egy autót vezetett, melyben még egy kollégája ült. Az auto egy fordulónál a meredek úton kivarodott és az utasok össze kirepültek. Mindketten súlyos sérüléseket szenvedtek. A zenggi kórházba szállították őket.

Corso mozi. Ma este az „Élet és halál között” című dráma, valamint egy bohózat kerül színre.

Magyar ház a Lidón. A 20 szobás Guttmann-penzió Lido Via Lazzaro Mocenigo 10. Velence s a Lidó egyetlen magyar háza. Penzió 12—13 lira. Magyar konyha s személyzet.

Fogműterem. Legújabb amerikai módszer. Modern higiénia. Szegényeknek d. e. 8—9-ig foghuzás ingyen. Novák Rudolf műfogspecialista Fiume Corso 42, a Corso mozi fölött.

Minden a kihordás vagy a szétküldés körül felmerülő panaszt telefon, vagy levelezőlap útján a kiadóhivatalba kérünk bejelenteni.

TŐZSDE.

	Jul. 19 zárlat	Mai ár 1/2 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	813.—	814.50
Osztrák hitelrészvény	616.—	618.—
4%-os koronajáradék	80.90	81.—
Osztr.-magy. államvasút	693.—	692.25
Jelzálogbank	414.—	414.75
Leszámitelőbank	504.50	505.25
Haza Bank	279.50	277.—
Magyar Bank és Keresk. R-T	528.50	530.—
Rimamurányi	684.50	686.25
Salgótarjáni	741.—	746.—
Közuti Vasút	634.50	636.75
Városl. Vilamos	336.—	336.—
Adria	536.50	—
Déli Vasút	122.—	—
Magyar Cukoripar	2750.—	—
Rizsgyár	3770.—	—
Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Buza áprilisra	11.91	—
Buza májusra	—	—
Buza októberre	11.37	11.48
Rozs 1913 áprilisra	—	12.03
Rozs októberre	8.98	9.06
Tengeri májusra	7.28	—
Tengeri júliusra	8.15	8.25
Tengeri augusztusra	8.19	8.20
Zab áprilisra	—	7.34
Zab októberre	8.30	8.34
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	617.—	618.50
Magyar hitelrészvény	812.50	813.—
Osztrák magyar államvasút	692.—	694.50
Déli Vasút	124.25	122.50
Alpesi	898.—	912.—
Skoda	821.—	823.—
Osztr. koronajár.	81.65	—

Fiumei és triezsti értékek:

	Legutóbbi kör- sek átlagár.
Fiumei 4%-os kölcsonköt.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—
Fiumei Népbank	112.—
Litorale Bank és Takaréksz. Susák	240.—
i. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Indeficienter” tengerhajóz.	500.—
Magyar-Horvát Gözhajótr.	1400.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1050.—
Orient tengerhajózási társ.	1300.—
Alt. Forgalmi r. t. régi	1900.—
Magyar Olajgyár	1760.—
Austro-Americana	202.—
Navigazione Libera Triest	283.—
Osztrák Lloyd	612.—
Stabilimento Tecnico	568.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	9800.—
i. Triezsti Rizsgyár	429.—
„Kerka” dalmát vízművek r. t.	742.—
Spalato Portland Cement	428.—
Assicurazioni Generali . . . . . Nap.	375.—
Riunione Adriatica	838.—
	3700.—

**Velence Szt. Márktér
Ortes Rosa és Tsa.**

kávéháza és cukrászdája.
A legelőkelőbb társaság és az idegenek találkozó helye.

—o Esténként zenehangverseny. —o

Marino szálló Lido-Venezia

(az Excelsior mellett).
Nagy étteremmel. — Modern kényelemmel.
— Mérsékelt árak. — A penzióba fürdőka-
bin használata is bele vehető.
Vianelli A. tulajd.

Nyomatott a „POLINNIA” Fiumei Keres-
kedelmi Nyomdában (Telefon száma 400).

Távirat — Telefon.

Eskütétele.
BUDAPEST, jul. 21. Tisza István gróf miniszterelnök, Pejačević Tivadar gróf és Skerlec Iván báró kíséretében holnap utazik Ischlbe ő felsége elé, hol Pejačević gróf mint horvát miniszter és Skerlec Iván báró mint horvát-szlavonországi királyi biztos fogják az esküt letenni.

Képviselőválasztási mozgalmak.
BUDAPEST, jul. 21. A Hrabovszky Guido halála folytán megüresedett nyirbátori kerületben tegnap tartotta meg Laehne Hugó, a függetlenségi párt képviselőjelöltje programbeszédét nagyszámu közönség előtt.

BERETTYÓ-UJFALU, jul. 21. Az Ertsey Péter lemondása következtében megüresedett itteni kerületben Balog Tihamér, a függetlenségi párt jelöltje, tegnap mondta el programbeszédét.

Meghalt képviselő.
BUDAPEST, jul. 21. Rónai Ernő, a nagyszentmiklósi kerület munkapárti képviselője, ma 61 éves korában meghalt.

A határrendőrség.
BUDAPEST, jul. 21. A belügyminiszter rendeletet adott ki, hogy a fiumei határrendőrséggel kapcsolatban a határrendőrséget Horvátország egész területén, továbbá Horvát-Szlavonország és Dalmáciában szervezte. Tudatta egyben, hogy a susáki határrendőri kirendeltséghez Cirkvenica, Novi, Zengg és Karlopolgo tartoznak.

Villamos összeütközés Budapesten.
BUDAPEST, jul. 21. Óbudán a Zsigmond-utcában egy villamos összeütközött egy teherkocsival. Hegedűs József kocsis és Balog József kalauz súlyosan megsérültek. Az Irgalmasok kórházába szállították őket. A villamoskocsi betört ablakainak üvegszilánkjai számos utast megsértettek.

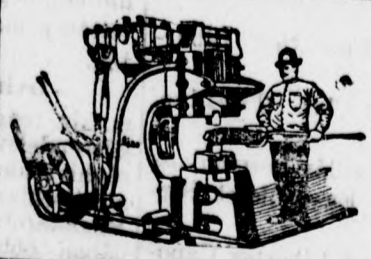
Balatonba fult gyermek.
BALATNBERÉNY, jul. 21. Manz András borbélymester gyermeke a Balatonban való fürdés közben görcsöket kapott és elmerült. Játosztársa: Radó Ferenc, kivel haragban volt, meggátolta, hogy a többi fiúk segítségére siessenek. Manz borbély ép tyukszemet vágott, midőn hírül hozták fia halálát. Elkéseredésében a kezében levő botrótvával torkát akarta elmeteszeni, de megakadályozták. A temetésnél megint baj volt. A katolikus pap nem akarta megengedni, hogy a gyermeket a katolikus temetőben temessék el, mivel anyja lutheránus volt. Így a gyermeket a temető árkában földelték el.

Halálos verekedés.
NAGYKANIZSA, jul. 21. Zalamegye Valkonya községében Pavelka Mihály vállalkozó és Rudolf Vencel munkás összeveszttek. A verekedésbe a két feleség is beleszólt. Egyszerre Pavelka felkiáltott:
— Jaj, agyonszurtak!
A következő pillanatban holtan esett össze. Nemsokára felesége is összeesett. A Rudolf házaspár őt is leszurta. A gyilkosokat letartóztatták.

Gróf CSÁKY LÁSZLÓ
Prakfalvi Vas- és Acélgár rt.
Budapest, IX., Csillag-utca 4. szám.

Öntöttacélmű AJAX 5/0 gyors-
esztergaacél. AJAX szerszám-
acél AJAX kőfűrő acél stb.

Szab. AJAX rugóspöröly a leg-
jobb közlőműves kovácspöröly
Több mint 1700 drb. üzemben.

Szerszámok
Munka-
kovács-
és kő-
szerszámok
teljes körben

A esekesaló.

BUDAPEST, jul. 21. Juhászlól, az elfogott postatakarékpénztári csekk hamisítóról ma kitünt, hogy Tök nevű községben, hol mint jegyzőségi irnok volt alkalmazva, többféle hamisítást követett el, sőt már gyújtogatással is volt vádolva. Juhászlót ma reggel átkísérték az ügyészséghez.

Áruló olasz tiszt.

ROMA, jul. 21. Tegnap letartóztatták Della Rocca márki ezredes, vezérkari tisztet, ki az olasz-osztrák határ mozgósítási terveit akarta átadni egy osztrák származású hölgynek, kiből osztrák kémeket sejtettek. Della Roccának hét fia van, ő maga rendkívül költséges életmódot folytatott.

Földrengés.

STUTTGAART, jul. 21. Württemberg királyságban és Elzasz-tartományban ma éjjel földrengést éreztek. Strassburgban néhány kémény beomlott.

A hároméves katonai szolgálat Franciaországban.

PARIS, jul. 21. A parlament tegnap 358 szavazattal 204 ellen elfogadta a hároméves katonai szolgálatra vonatkozó törvényjavaslatot.

Zavarok Lisszabonban.

LISSZABON, jul. 21. A csapatokat az éjjel készenlétebe helyezték, mert komoly zavargásoktól lehetett tartani. Sok fegyveres embert elfogtak. A rendőrséget már a napokban figyelmeztették arra, hogy a város néhány pontján bombamerényeket akarnak elkövetni köztársasági érzelmi emberek. A rendőrség sok bombát talált, számos embert letartóztatott. A tengerészeti kaszárnyában elfogtak egy fiatal embert, akinél bomba volt. Egy őrtálló katonát ismeretlen emberek agyonlőttek.

Bulgária külpolitikája.

SZÓFIA, jul. 21. Ferdinánd király tegnap egy órás kihallgatáson fogadta Tarnovszky osztrák-magyar követet. E kihallgatással kapcsolatban minden valószínűség szerint jelentős fordulat lesz Bulgária külpolitikájában.

Törökország álláspontja.

LONDON, jul. 21. Konstantinápolyból jelentik: Azokra a hírekre nézve, hogy Drinápoly előtt török lovasság jelent meg, jól értesült konstantinápolyi körökben kijelentik, hogy a porta e pillanatban alig szándékozik Drinápolyt elfoglalni, vagy éppen megtartani; arra azonban szilárdan el van határozva, hogy erősen előretolt kedvező geográfiai határt biztosít magának, tekintet nélkül arra, hogy ezt ellenezni fogják-e, vagy sem. A Törökország elleni fenyegetések Konstantinápolyban semmi hatást nem tettek, mert itt az a felfogás, hogy erre senki sem jogosult. Európának — úgy mondják — a londoni béketárgyalásokban kizárólag közvetítő szerepe volt. Ami azonban akkor létrejött, azt az új háború teljesen megsemmisítette. Törökország éppen olyan szabadnak érzi most magát, mint a béketárgyalások előtt és ebből le fogja vonni a következtetéseket. Azt azonban elvárja, hogy a nagyhatalmak vele épp úgy bánjanak, mint bánták a szövetségesekkel. A török gyalogság és lovasság legkésőbb holnap bevonul az előretolt állásokba és el fogja magát sáncolni minden támadást energikusan vissza fog verni.

Bolgár győzelem.

BERLIN, jul. 21. Londonból a bolgárok nagy győzelmének a hírért jelentik. Eszerint egy londoni cég táviratot kapott Szófiából azzal az értesítéssel, hogy a bolgárok a Strumnica folyónál megverték a görög sereget, mely hadiszerek hátrahagyásával menekült. A bolgárok üldözik a görögöket. A szófiái jelentés szerint a görög halottak és sebesültek ezrei maradtak a csatatéren. Más oldalról ezt a hírt még nem erősítették meg.

A román-bolgár határ.

BUKAREST, jul. 21. Beavatott helyről közlik, hogy Ferdinánd bolgár király ismét táviratozott a román királyi párnak, segítsék az ő szerencsétlen országát a békehez. Károly király válasza azonban bármily lovagias megértéssel látja a bolgár uralkodó súlyos helyzetét, erre a kérelemre nem lehet más, mint azoknak a feltételeknek megismétlése, amelyeket Románia már egész Európával közölt, tudillik a határterület megállapítása és bolgár részről ama feltételek felsorolása, amelyek a hadviselő balkáni államok között az előzetes béke megkötését lehetővé teszik.

Törökország.

KONSTANTINÁPOLY, jul. 21. Jól értesült helyen kijelentik, hogy tüzéség és gyalogság legkésőbb holnap hadállásokat foglal el Drinápoly előtt s azokat el fogják sáncolni, hogy minden támadást erőlyesen vissza lehessen verni.

KONSTANTINÁPOLY, jul. 21. Hír szerint Naesevics a bolgár kormány nevében felajánlotta a nagyvezérnek az Érgenefolyó balpartját, mint Törökország és Bulgária határát. A nagyvezér állítólag elutasította ezt az ajánlatot.

KONSTANTINÁPOLY, jul. 21. A török hadsereg nagy része az enosz-midiai vonalnál maradt, egy része azonban előre nyomul.

SZÓFIA, jul. 21. Két török lovas és egy gyalogezred Küleli-Burgasz előtt foglalt állást. A várost védelmi állapotba helyezték.

SZÓFIA, jul. 21. Enver bey egy erős csapat élén bevonult Drinápolyba. A bolgár parancsnok a kapott parancs ellenére, harcba bocsátkozott a törökökkel.

A bolgár csapatok új fővezére.

PARIS, jul. 21. A Journal des Débats szófiái tudósítója magától Szavov tábernőktől hallotta, hogy Bulgária új hadjáratra készül együttesen a szerbek és a románok ellen. Szavov fővezér olyan haditervet dolgozott ki a támadásra, mint az első balkán háború idején a törökök ellen.

Elfogott bolgár dandár.

BÉCS, jul. 21. Bukarestből táviratozzák a Wiener Allgemeine Zeitungnak: Egy román lovas hadosztálynak sikerült a 9. bolgár hadosztálynak egy egész dandárját elfogni. Tizenkét ágyut zsákmányoltak.

Anarkia Bulgáriában.

LONDON, jul. 21. Szófiából jelentik, hogy Bulgáriában anarkikus állapotok uralkodnak. A lopások és gyilkosságok napirenden vannak, a posta nem érkezik meg.

A törökök célja.

PARIS, jul. 21. (Havas.) Konstantinápolyból jelentik, hogy a kormány elrendelte Drinápoly és Thrácia visszafoglalását. A hatalmakhoz intézett jegyzékében a porta Bulgáriát teszi felelőssé az esetleg bekövetkező vérontásokért.

Szerb győzelem.

BELGRÁD, jul. 21. Hivatalosan jelentik: Seregeink tegnap délután elfoglalták Kulát. Az ellenség Vidin irányában visszavonult. Kula elfoglalásával most már négy ponton átléptük a bolgár határt s csapataink folytatják előrenyomulásukat a bolgár területen.

Bulgária enged.

BUKAREST, jul. 21. Bulgária értesítette Romániát, hogy hajlandó a turtukáj-balesiki vonalat határu elfogadni. A román kormány azt válaszolta, hogy a békét csak a többi hadakozó felekkel együtt kötheti meg.

Az eddigi veszteségek.

PÉTERVAR, jul. 21. A „Novoje Vremja“ belgrádi távirata a testvérháborúban szenvedett veszteségeket körülbelül száznegyvenezer emberre becsüli; ennek fele a bolgárokra esik, negyvenezer a szerbekre és harmincezer a görögökre.

A szerbek Bulgáriában.

BELGRÁD, jul. 21. A szerb csapatok 4 helyen átlépték a bolgár határt.

Szófia előtt.

LONDON, jul. 21. Harmincezer román katona Orsanica előtt, Szófiától 40 km-re áll. Az ellenkező oldalon, Szófiától 50 km-re egy másik erős román csapat foglalt állást.

Megkezdődtek a béketárgyalások.

BELGRÁD, jul. 21. A küszteendőli ütközet a bolgárok döntő vereségével végződött. E miatt a bolgár kormány azonnal Nisbe küldötte békeköveteit. Ma érkezik Nisbe Pasics, Majorescu és egy orosz katonai attasé.

BELGRÁD, jul. 21. Tegnap délelőtt 11 órakor Pirothból Obrenovacba érkeztek Paprikow és Ivancsics bolgár békedelegátusok. Velük együtt jött a szófiái orosz katonai attasé is. Ma tovább utaznak Nisbe.

BELGRÁD, jul. 21. A BÉKEDELEGÁTUSOK MEGÉRKEZTEK NISBE ÉS MEGKEZDTEK A TÁRGYALÁSOKAT. EZZEL A HADAKOZÓ ÁLLAMOK KÖZÖTT FORMÁLISAN LÉTREJÖTT AZ ELŐZETES BÉKE.

A kínai forradalom.

SANGHAI, jul. 21. A kínai flotta kormányhűnek bizonyult. A pekingi hadügyminiszteriumban a hangulat igen bizakodó. Azt hiszik, hogy a fölkelők elleni akció három hét alatt győzelmesen be fog fejeződni.

PEKING, jul. 21. (Német kábeltársaság.) A kormány csapatai az egész vonalon győztek. A fölkelők Nankingból menekülnek.

HONKONG, jul. 21. (Reuter.) A kínai sajtó jelentése szerint a kantoni főköormányzó tegnap proklamációt bocsátott ki, amelyben tudatja, hogy a tartományi csapatot őt főköormányzóvá és főparancsnokká nevezte ki. Kijelenti, hogy a csapatokat Juansikkai ellen fogja vezetni, mert ez eljárásával a köztársaságot romlásba dönti. A proklamáció megígéri a vagyonsbiztonság védelmét és kimondja Kantonnak a központi kormánytól való elszakadását. Kantonnal a kereskedelmi forgalom teljesen megakadt.

Gyönyörűen éneklő tar-
ka-kanári eladó. Via Fr.
Branchetta 1 sz. I. em.

Vidákovits

szálló és étterem
ABBAZIAI Reihstrasse

Elegáns szobák penzióval vagy anélkül. Kitűnő magyar konyha Magyar tulajdonos.

Lido - Venezia

SPLENDID-HOTEL

(Villa Principessa Giovanna.)

Elsőrangú szálló 100 szobával. — Kitűnő
:: konyha. — Penzió 11—15 lira. ::

Hotel Pilsen Meub'é

110 szobával 3 lírától személyenként. Lift,
fürdők.

Motocsonak

Caprani G. tulajd.

KÖZGAZDASÁG.

+ **A balkán háború és Bosznia-Hercegovina.** Az a gazdasági válság, mely még jóval a balkán háború kitörése előtt az egész kontinensen érezhető volt, Bosznia-Hercegovina felett sem húzódott el észrevétlenül. A gazdasági élet fejletlensége folytán csak természetes, hogy a válság nagy rombolást nem okozhatott, főleg miután gyárosok és kereskedők is, hitel tekintetében, nagy tartózkodással itéltek meg az ottani piacokat. A Balkánon dúló háború rázkódtatásaitól épp ez okok folytán Bosznia-Hercegovina gazdasági élete meg volt védve. Ennek ellenében azonban — írják Szerajevóból — sivár mérleget mutat ez országok árubeviteli forgalma, ami bennünket, magyarokat, leginkább érdekel. A lakosság rendkívül szegény, a háborús hírek hallatára amugy is szerény igényeit redukálta s csak a legszükségesebb cikkek bevásárlására szorítkozott. A gazdák mindenféle befektetésről lemondtak s maga az életszükségleti cikkek beszerzése is a minimumra szállt alá, úgy hogy a szállítás az utóbbi időben teljesen megesappant. Hogy mennyire szegény a nép Hercegovinában, a hová ipari cikkek már amugy is aránylag nagyon kis mértékben lehet importálni, bizonyítja az, hogy a krízis alatt a bevétel a szorosan vett ipari termékekben, a múlt év második felében a rendes évek forgalmának negyedére apadt. Egy nagy előnye azonban a krízisből mindazontáltal megvolt Bosznia-Hercegovinának, s ez az, hogy a monarchia s így hazánk kihitelezés révén kevésbé károsult, mert inzulencia nagyon kevés volt s ezáltal feltűnő módon bebizonyította azt, hogy Bosznia-Hercegovina kereskedelme egészséges.

+ **Az Atlantica Tengerhajós Részvény Társaság** hajói közül az Atlantica elhaladt Sagres mellett a Dunába, a Budapest kirakodik Galacban, a Fiume kirakodik Anverszben, a Gróf Khuen-Héderváry kirakodik Buenos-Ayresben, a Gróf Serényi Béla elhaladt Gibraltár mellett hamburgi útján, a Hunnia Middlesburghban rakodik a Duna részére, a Kossuth Ferenc utban van Pyraeusból Rotterdamba, a Magyarország Kardiffban rakodik a Duna részére, a Morawitz elhaladt Konstantinápoly mellett Anverszbe, a Polnay utban van Rotterdamból Kardiffba, a Szerényi gőzhajó kirakodik Brailában.

+ **A Magyar Keleti Tengerhajós Részvénytársaság** hajói közül az Attila utban van Ausztráliából Fiume felé, az Augusztina Főhercegnő utban van Taganrogból Hamburg felé, az Erdély utban van Hamburgból Tyne-Dock felé, hogy ott Genua vagy Savona részére rakodják ki, a Gróf Tisza István Marseilleben rakodik ki, a József Ágost Főherceg utban van Ausztráliából Fiume felé, a Kárpát gőzös Velencében rakodik ki, a Kelet Galac és Konstantinápoly között teljesít szolgálatot Szulina és Konstanza ki-

kötők érintésével, a Kossuth genua-szulina utján érintette Konstantinápoly kikötőjét, az Orsova Taganrogban rakodik, a Tátara Imminghamban rakodik Fiume részére, a Turul fiume—ausztráliai útján érintette Szeuz kikötőjét.

+ **Az olasz külkereskedelmi forgalom** az első hat hónapban a következőképpen alakul: A bevétel 1909.7 millió lira, a kiviteli pedig 1195.4 millió lira, a mi a múlt év ugyanezen időszakához képest 67.6, illetve 54.3 millió lira többletet jelent.

VELENCE.

ORIENTALE NAGY KÁVÉHÁZ

Riva degli Schiavoni, a Lidora induló hajók kikötőjével szemben.

Tágas terasz — Játéktér, amerikai bar. — Modern berendezés. — Központi fűtés. Kötő szellőztetés.

Naponta 4-től 6-ig és fél 9-től 12-ig szimfonikus zenekar

Mozgóképelőadás teljes világítás mellett.

Naponta új műsor.

Kőbányai Polgársör,

a Florian, Quadri és Orientale kávéházak, (Szt. Márktér és Riva degli Schiavoni) valamint a Grand Hotel Lido sörszarnoka közönségének legkedveltebb itala.

Vaerini Testv. és Tsa.

Benedek Zsigmond

fodrász, Abbázia. Villa Miramar (Viktoria penzió mellett.)

Kötő Vri és női terem, hajmosás, hajszáritás, villamos arc massage, onduláció, manicure pedicure. Telefon 111.

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák” szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia” szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Min két szállóban kitűnő konyha és árnyas kertek. Fajborok és kőbánya polgári sör.

Tulajdonos
Ederer-Burger Gyula.

Velence

San Marco szálloda

(Campo S. Luca).

Modern berendezés. — Fürdők. — A génuai kiállításra diésérő okmányokkal kitüntetve. SZOBÁK 2 és fél LIRÁTÓL FELJEBB.

Tripovich D. és Tsa. hajózási vállalat Naponkénti nyári gyorsvonal

Triesztből Velencébe és vissza

a Venezia és Wurmbrandt gyorsgőzösökkel. Az ut tartama csak 3 óra.

Indulás Triesztből naponta 8 órakor d. e. Indulás Velencéből naponta 2 órakor d. u. vasárnap 8 órakor d. u.

Legalkalmasabb bevásárlási forrás

mindennemű vászon, kézmű, függöny női és férfi konfekcio árukban. (Heti vagy havi részletfizetésre)

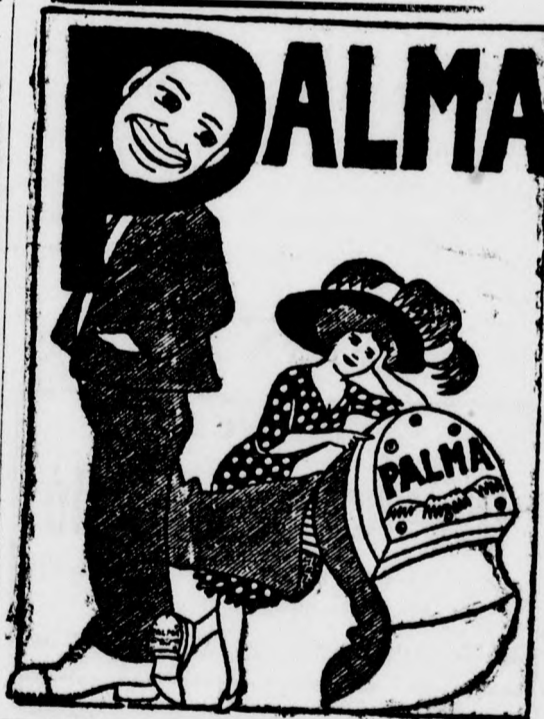
Alessandro Roth

Fiume Via E. De Amicis 9 I. em.

Telefon 15-65

Olcsó tűzifa

felaprítva kapható az Első fiumei parkettgyár és gőzfűrészt r. t.-nál házhoz szállítva tonnánként (1000 kilo) 25 koronáért. Legkisebb szállítás egy fuvar (körülb. 2 tonna). Telefon 16-29 és 39.

Tudja Ön már, **ALGA?**
: hogy mi az :

Az ALGA egy kizárólag növényi nedvekből készülő gyógyszer, mely biztos eredménnyel használható csúzfájdalmak, fejfájás, fogfájás, kellemetlen szájszag, nátha, gége és mellhurutok, gyomorgyengeség, hányás, tengeri betegség és ájulás ellen valamint használható a rossz levegőjű betegségek levegőjének tisztántartására és bármely szoba levegőjének illatosítására.

Kapható kizárólag! **Budak D.** gyógyszerárában
VIALE DEAK — FIUME — VIALE DEAK

Cantridai fürdő és vendéglő

Tengeri fürdő, 250 szép kabinnal és napkurára szolgáló külön terrasszal. Nagy árnyas vendéglői kert terrasszal és tekepályával. Kitűnő konyha és kifogástalan borok. Kőbányai polgári sör. Villanyos összeköttetés Fiumétól a fürdőig. Vasár-és ünnepnapokon délután zene-hangverseny.

Fürdőjegyek fehérneművel 40 fillér.

Olcsó bérletjegyek.

SCHÖN I. — Szépség és hajápolási terme — SCHÖN I.

Via Carducci 12. II. em.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- ápolás (manicure, villanyos arcmasszázs (vibrations massage) szemölestelevétei és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Telefonszám 11-89.

ADRIA szálloda és étterem

Adamich - utca

Tulajdonos: DE NEGRI TRANQUILLO

Kedvelt találkozóhely

A városcentrumában, a hajóállomások közelében villamos vasúti megállóhely. Pompás kilátásba tengerre. Kényelmes és elegáns szobák, fürdők villanyvilágítás, mérsékelt, áruk.

Kitűnő német és olasz konyha.

A legjobb dalmát és házi borok, állandóan friss sör.

ÜZLETÁTHELYEZÉS.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy nemzetközi könyvkereskedésemet áthelyeztem a via della Torreba (a görög-keleti templommal szemben.)

Telefon 8-70.

A m. t. közönség figyelmébe ajánlom magyar, olasz, horvát, német, francia és angol tudományos és szépirodalmi művekkel felszerelt nagy könyvraktáramat.

Zenei művek, térképek, festmények havi folyóiratok, divatlapok, és mindenféle irodai eszközök.

Tisztelettel
Trbojević G.

MOST NYILT MEG! BAJIN Z.-Fiume Piazza Andrassy.

Nődivat — kézmű — és rövidárkereskedése.

LIDO-VENEZIA CASA VENIER

a „Hungaria“ szálló mögött. Szép tiszta butorozott szobák jutányos áron 1 percnire a hajóállomástól és a nagy fürdőintézetből. Villanyos világítás.

CIRKVENICA. Therapia pavillon.

Elsőrendű kávéház. Kitűnő italok fagylalt, hideg felvágott stb. Olcsó árak. Naponta Horváth Gábor hírnemes kisbögös cigányzenekara hangversenyez.

Hutter Ferencz

a fiumei De la Ville volt főpincére.

VELENCE

Bonvecchiati szálló

a Szt. Márk-tér közelében. Villanyvilágítás lift, gőzfűtés, fürdők, nagy éttermek.

— Teljes penzió napi 10 liráért. —

ENEZIA

HOTEL PENSION VENIER

San Marco Ponte Goldoni. Szobák 2 1/2 lirái, teljes ellátás napi 8 lirától feljebb. Német kiszolgálás.

Grand Magazin alla Convenienza

NEMES HENRIK fióközlete
Fiume, Piazza Scarpa 4.

Férfi-, női-, gyermek fehérneműk, aljak bluzok, harisnyák, kézimunkák, kellékek, stb. stb. szolid, szabott áron.

Katonai és egyenruházati cikkek gyári raktára. Legnagyobb és legjobb bevásárlási forrás.

Irógép, alkalmi vétel, látható írású, legújabb rendszerű olcsón eladó. Megtekinthető szerkesztőségünkben.

=====

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító
GYOGYSZERTÁRA
a városi torony mellett

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azzonali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerpapánok, az összes ásványvizek, toalettcikkek s szépitőeszközök stb. sfb.

=====

Hattyu gőzmosóda

Fiume, Via Acquadotto 2 sz. (Kucich ház) és a Via Goldoniban (a Dubravčić házbán). Vállalatát a mai kor igényeinek megfelelően, vegytisztító üzemmel kibővítette, melyre a közönség szives figyelmét felhívja. Gyors kiszolgálás. Telefon 9-88. Tisztelettel

Bredár Lajos.

A kinek eladó **használt butora van** vagy **olcsón akar butort venni** (részletfizetésre is) forduljon bizalommal

HERSKOVITS S. butorkerekedőhöz

Via G. Parini 6. szám.
Telefon 12-03 szám.

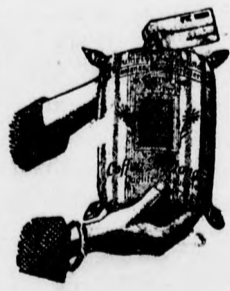
Fiumei magy. Uri és Női Fodrászterem

Adria palota. Telef. 11-60.

Ujjonnan és higiénikusan berendezett külön kabinkban olcsón végeztetik fejmosás, hajfestés, onduláció, divatos fésülés és manicure. Nagy raktár divatos betétekből, vágott hajból és pipere cikkekből.

A higiénikus uri teremben gyors és pontos kiszolgálás!

Mindenkinek kedves

Ajándék

Fiume kikötőből

1 zsák kávé

(en miniature) finom pörköltkávétöltve.

Kapható - 3 minőségben -

MG, STOCHEL csemegezetében.

Több különálló

két és három szobás

lakás a szükséges mellékkeliségekkel kiadó. Ertekezni lehet a Fiumei Építő Részv. Társ. irodájában Via Clotilde 4 I. vagy az Építő Részv. Társ. telepén Via Valscurignén.

=====